

NIEUWSBRIEF

Nummer 25, december 2017

Inhoud nieuwsbrief

- Nieuws
- Nieuwe synthetische opioïden
- Update drugsmarkten
- Casuïstiek
- Vertrek Lotte Wijers
- MDI Symposium
- Wetenschappelijke publicaties

Nieuws

Factsheet 2016 MDI

De [Factsheet 2016 van de MDI](#) is onlangs verschenen. Een belangrijke bevinding is dat de opvallende toename in 2015 van incidenten na 4-FA zich heeft voortgezet in 2016. Verder betrof bijna een derde van de incidenten die in 2016 door ambulancediensten werden gemeld GHB als enige drug. In bijna 90% van de gevallen waren de patiënten matig of ernstig onder invloed. Het aandeel ecstasyintoxicaties op de EHBO-post op feesten steeg tussen 2009 en 2013, maar daalt sinds 2014. In 2016 bleef de ernst van intoxicatie hoog bij ecstasyintoxicaties, maar in 2017 is er op basis van voorlopige data een afname te zien.

Factsheet 4-FA

Er is in oktober een herziene versie van de [4-FA Factsheet](#) verschenen. De Factsheet geeft onder andere informatie over het gebruik, de markt, werking, effecten en risico's. In 2016 was 4-FA betrokken bij 15% van alle gemelde drugsincidenten op de EHBO-posten. Opvallend zijn de meldingen van ondraaglijke hoofdpijn.

Rapport THC-concentraties

De resultaten van het jaarlijks onderzoek naar de sterkte van cannabisproducten in Nederland is te lezen in het onlangs verschenen [rapport](#). Sinds 2013 is het gemiddelde THC-gehalte in nederwiet gestegen. Dit jaar was het gemiddelde THC-percentage in nederwiet 16,9% en is ongeveer gelijk gebleven sinds vorig jaar.

Kamerbrief: spoedzorg overbelast door middelengebruik

Staatssecretaris Blokhuis (VWS) heeft een [brief](#) aan de Tweede Kamer gestuurd over een aangenomen motie van lid Van der Staaij (SGP). De motie heeft betrekking op de overbelasting van de spoedeisende hulpdiensten in de weekenden door patiënten met alcohol en/of drugsintoxicaties.

Nieuwe synthetische opioïden

Nieuwe synthetische opioïden (of opiaten) zijn in laboratoria geproduceerde middelen die vele malen sterker werken dan heroïne en morfine. Voorbeelden zijn fentanyl en U-47700. Fentanyl is een zware pijnstillert. In Nederland valt fentanyl onder de Opiumwet, maar de meeste nieuwe synthetische opioïden vallen onder de Warenwet. Daarmee is handel in en productie van deze stoffen moeilijk aan te pakken. Mogelijk zullen naar aanleiding van risicoschattingen van het EMCDDA een aantal van deze stoffen in Nederland snel op een van de lijsten van de Opiumwet komen te vallen, zoals U-47700. Het is vooralsnog vrij eenvoudig om online (zowel via webshops als op het Darknet) aan deze stoffen te komen, en de verkoopprijs is meestal lager dan van heroïne. Hoewel veel van deze stoffen al langere tijd op de markt zijn, is het niet-medisch gebruik ervan pas de laatste jaren sterk gestegen, vooral in Noord-Amerika. In Nederland is er op dit moment geen extra reden tot zorgen, maar er is wel alertheid gewenst. Synthetische opioïden kunnen ademdepressie veroorzaken en er zijn enkele sterfgevallen bekend in Nederland. Het DIMS en het CAM voeren momenteel *quick scans* uit naar aard en omvang van de problematiek.

Update drugsmarkten

Cocaïne

Cocaïne bevat in 2017 bijna 70% cocaïne en is daarmee het meest zuiver in de afgelopen 20 jaar. Waar enkele jaren geleden 70 tot 80% van de cocaïnepoeders levamisol bevatte, is dit de afgelopen maanden nog maar 20 tot 30%. Langdurige blootstelling aan levamisol kan leiden tot agranulocytose.

LSD

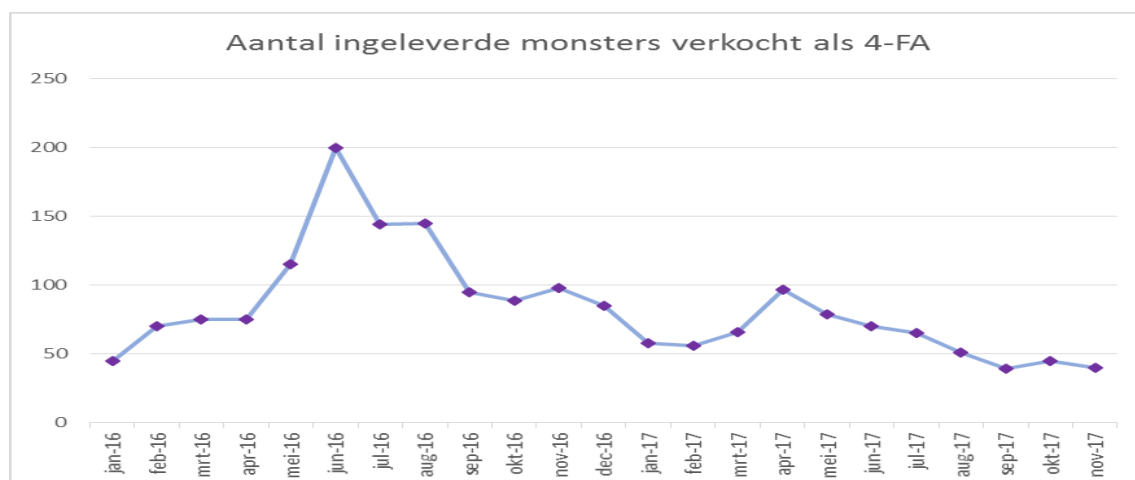
In oktober en november zat in de helft van de LSD samples die door het lab zijn geanalyseerd een tot nog toe onbekende stof. Gebruikers rapporteerden een LSD-achtige werking, die echter sterker was, wat bij een deel van de gebruikers tot vervelende hallucinaties leidde.

Ketamine

Het gebruik van ketamine lijkt het afgelopen jaar te zijn toegenomen. Bij het DIMS worden iets meer ketamine samples ingeleverd vergeleken met vorig jaar. In het [Jaarverslag 2016](#) van Unity wordt daarnaast een stijging van ketamine gebruik bij de bezoekers aan de voorlichtingstand gezien; bijna 20% gaf in aan het afgelopen maand gebruikt te hebben. Tot slot is het aantal incidenten met ketamine dat bij de MDI wordt gerapporteerd toegenomen. Hierbij gemelde klachten zijn onder andere: verminderd bewustzijn, vallen, verwardheid, misselijkheid en buikpijn.

4-FA

Het aandeel samples verkocht als 4-FA ingeleverd bij het DIMS lijkt af te nemen (zie onderstaande figuur). Voorlopige cijfers van 2017 wijzen erop dat het aandeel 4-FA gerelateerde gezondheidsincidenten iets is afgenomen vergeleken met 2016.

Casuïstiek

Insulten, hyponatriëmie en afwijking bij CT-scan onderzoek

Een 25-jarige toeriste presenteert zich op de SEH van een ziekenhuis. Ze heeft twee maal een epileptisch insult doorgemaakt, nadat ze die avond bier heeft gedronken, een joint gerookt en één ecstasypil heeft gebruikt. Naar eigen zeggen heeft ze ook tenminste 1,5 liter water gedronken. De patiënte heeft een blanco voorgeschiedenis (geen epilepsie).

Bij aankomst op de SEH waren de vitale functies stabiel. Patiënte was slaperig en niet georiënteerd in tijd en plaats. Bij neurologisch onderzoek waren er geen afwijkingen. Wel was er sprake van een laterale tongbeet.

Aanvullend onderzoek

Natriumwaarde: 119mmol/L. Hyponatriëmie wordt vastgesteld. Een CT-scan van de hersenen laat een kleine afwijking zien: een laesie rechts frontaal, mogelijk puntbloeding dan wel calcificatie.

Behandeling

Bij opname werd gestart met NaCl 0,9% 4l/24 uur met iedere 2 uur natriumcontrole. Bij urine onderzoek bleek sprake te zijn van een opvallend hoge natrium uitscheiding. Dit werd gevolgd door snelle stijging van het natrium naar 129 mmol/L waarop NaCl werd gestaakt. Het natrium steeg door naar 132 met een verminderde natrium uitscheiding in de urine. Glucose 5% werd gestart, met iedere 2 uur natriumcontrole. Patiënte bleef bij observatie helder en asymptomatisch (ook geen klachten van hoofdpijn), enkel polyurie.

Beloop

Na 24 uur klinische observatie en follow-up van het natriumgehalte kon patiënte naar huis. Met behulp van een tolk is met haar besproken dat de CT-scan een kleine afwijking laat zien, waarvan geen acute problemen verwacht worden. Wel wordt vervolgonderzoek door een neuroloog en een MRI geadviseerd. Follow-up kan in eigen land plaatsvinden. Patiënte is enige dagen later teruggekeerd naar haar geboorteland. Haar vriendinnen hadden haar met koffer op de Spoedeisende Hulp achtergelaten. Het is waarschijnlijk dat patiënte een preexistente corticale laesie had, waardoor ze een verhoogd risico had op epilepsie.

Vertrek Lotte Wijers

Eind 2017 zal Lotte Wijers – projectmedewerker MDI, het Trimbos-instituut gaan verlaten en dus haar werkzaamheden binnen de MDI overdragen. Per januari zal zij starten bij het Research Support Office van het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis in Nijmegen. Een interessante functie en een stuk dichterbij huis! (Boxmeer) “Ik heb de afgelopen 3 jaar met veel plezier binnen de MDI gewerkt en wil u graag bedanken voor de prettige samenwerking!”

Voor vragen, het aanleveren van data of andere zaken kunt u in het vervolg contact opnemen met de MDI collega's via het e-mailadres: drugsincidenten@trimbos.nl.

MDI Symposium

Het Monitor Drugsincidenten Symposium zal plaatsvinden op vrijdagmiddag 15 december. Tijdens dit symposium zal er aandacht zijn voor de narcosemiddelen GHB, ketamine en lachgas. Vanwege grote belangstelling is de inschrijving inmiddels gesloten.

Wetenschappelijke publicaties

Conjaerts, S. H. P., Brijnes, A, Beerhorst, K., & Beekman, R. (2017). **Lachgasgeïnduceerde polyneuropathie.** *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 161, 1-5.

Gebruik van lachgas kan leiden tot een vitamine B12-tekort en daardoor neurologische aandoeningen, zoals gecombineerde strengziekte. Dit artikel besteedt aandacht aan polyneuropathie, een minder vaak voorkomend ziektebeeld. De ziektegeschiedenis van twee jonge patiënten wordt besproken. Beide patiënten liepen onzeker en hadden tintelingen en een doof gevoel in handen en/of voeten. Vroege diagnostiek en behandeling zijn van belang, omdat de polyneuropathie dan nog reversibel is.

Aldridge, J., Stevens, A., & Barratt, M. J. (2017). **Will growth in cryptomarket drug buying increase the harms of illicit drugs?** *Addiction*.

In dit artikel wordt besproken wat mogelijke voor- en nadelen zijn van de groei van online drugsmarkten gerelateerd aan drugsgebruik. Vaak wordt in de media de aandacht gelegd op de gevaren van deze groei. Waarschijnlijk zorgt de online markt bijvoorbeeld voor een grotere hoeveelheid en diversiteit aan verkochte drugs. Er wordt besproken of de online drugsmarkt wellicht ook kan bijdragen aan beperken van schadelijkheid van drugs, onder andere door een betere kwaliteit en zuiverheid van de verkochte producten, harm reduction informatie die erbij wordt vermeld en minder risico op geweld.

Dewar, K., & Nolan, S. (2017). **Chronic hypertension, recreational cocaine use and a subsequent acute aortic dissection in a young adult.** *BMJ Case Reports*.

Dit artikel beschrijft een casus van een jonge patiënt met chronische hypertensie die zich op de SEH meldde na recreatief cocaïnegebruik. Hij werd binnengebracht met pijn op de borst en werd gediagnosticeerd met acute aortadissectie. Het artikel beschrijft klinisch beeld, behandeling, en benadrukt het belang van het in kaart brengen van drugsgebruik bij patiënten met hypertensie.

Niesink, R., & van Amsterdam, J. (2017). **Geweld door alcohol en drugs (I).** *Verslaving*, 13, 178-188.

In dit artikel worden hersengebieden, neurotransmitters en hormonen besproken die betrokken zijn bij het ontstaan van agressief gedrag. Daarnaast zijn de genen die voor de COMT en MAO-A enzymen coderen medeverantwoordelijk voor de concentratie van betrokken neurotransmitters in het brein. Geneesmiddelen of drugs die deze signaaloverdracht beïnvloeden, versterken of verminderen agressie.

van Amsterdam, J., & Niesink, R. (2017). **Geweld door alcohol en drugs (II).** *Verslaving*, 13, 189-197.

In dit tweede deel wordt met name onderzoek naar de associatie tussen agressie en de middelen alcohol, cocaïne, amfetamine en XTC besproken. Voor alcohol is een farmacologisch effect beschreven. Het heeft door effect op de prefrontale cortex een acuut negatief effect op het uitvoeren van executieve functies. Slechts een klein deel van de mensen die alcohol drinkt wordt echter agressief. Er is geen consistent bewijs dat recreatief gebruik van drugs als cocaïne en amfetamine agressie initiëren. Contextuele factoren lijken belangrijker.

Palamar, J. J., & Acosta, P. (2017). **Synthetic cannabinoid use in a nationally representative sample of US high school seniors.** *Drug and Alcohol Dependence*, 149, 194-202.

Synthetische cannabinoïden zijn zeer potente nieuwe psychoactieve stoffen. Gebruik brengt diverse gezondheidsrisico's met zich mee. In deze studie werd de prevalentie van gebruik onder studenten in de VS. Ongeveer 3% van de respondenten had afgelopen maand synthetische cannabinoïden gebruikt. Onder hen is er meer polymiddelengebruik dan onder marijuana-gebruikers.

Heeft u interessante casussen, informatie of artikelen die te maken hebben met drugs of het herkennen of behandelen van drugsincidenten? Als u deze naar ons stuurt, verspreiden wij de informatie in het netwerk.

Met dank aan M Visser, neuroloog VUmc, voor haar bijdrage aan deze nieuwsbrief.

[Privacy Statement](#)